

MINA ĐURIĆ

FENNÁLLÁSÁNAK SZÁZHATVANADIK ÉVFORDULÓJA FELÉ –
A BELGRÁDI EGYETEM FILOLÓGIAI KARÁNAK
SZERB ÉS DÉLSZLÁV IRODALMI TANSZÉKE

[SZERKESZTŐI JEGYZET]

Az *Acta Historiae Litterarum Hungaricarum*, a szegedi Magyar Irodalmi Tanszék évkönyve új sorozatot indít, melyben a közép-európai térség országainak, kultúráinak meghatározó irodalomtudományi centrumait, azok történetét, célkitűzéseit, munkatársait, kiemelkedő tudományos és oktatási projektjeit, kiadványait mutatja be. Elsőként a Szerb Köztársaság két legfontosabb ilyen központjáról: a Belgrádi Egyetem Filológiai Karán működő Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszékről, valamint a belgrádi Irodalmi és Művészeti Intézetéről készült ismertetés a két intézmény két kiváló munkatársának köszönhetően. A sorozat reményeink szerint tovább erősíti a térség hasonló profilú szakembereinek, kutatóinak, oktatóinak egymás iránti érdeklődését, egymásra találását, együttműködését és a közös programok bővítését.

[EDITOR'S NOTE]

The Department of Hungarian Literature of the Faculty of Arts and Social Sciences of Szeged University starts a new series of its yearbook, focusing on the work of the major research centres in the field of literary sciences in the countries and cultures of Middle Europe. We plan to present the work of the centres through their history, their main objectives, their research associates, their outstanding achievements, scientific and educational projects as well as their publications. To start with, we give descriptions about the two most important centres, namely the Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures (Faculty of Philology, University of Belgrade) and the Institute of Literature and Art (Belgrade), written by distinguished colleagues of the institutions. We hope that the series will strengthen the interest towards each others' work and facilitate cooperation and joint projects between the departments and researcher of the region.

АПСТРАКТ

*Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима
Филолошког факултета Универзитета у Београду ка стошездесетогодишњици
свог постојања*

У тексту се представљају организација и рад Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду на крају друге деценије XXI века. Након осврта на неке од важнијих тренутака из историје Катедре, приказује се садржај наставних програма и предмета основних, мастер и докторских академских студија, поља научних ангажовања наставника и сарадника, активности студената, перспективе сарадње са другим установама науке и културе у земљи и иностранству, донети у издавачкој делатности. Закључује се да је, ближећи се тренутку обележавања сто шездесет година од свога оснивања, Катедра прошла кроз динамичан процес развоја и модернизације који је у складу са напретком науке и образовања у свету. Успешним учешћем у реализацији значајних скупова, а посебно XVI међународног конгреса слависта 2018. године, чланови Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима су залагањима и остварењима потврдили да је ова јединица у оквиру Филолошког факултета Универзитета у Београду једно од незаобилазних упоришта славистичких и компаративних истраживања и у XXI веку.

Кључне речи: Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду, историјат, програми, наставници, сарадници и студенти, активности.

ABSTRACT

*Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures, Faculty of Philology,
University of Belgrade towards the Occasion of the 160th Anniversary*

The paper presents the organization and the work of the Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures (Faculty of Philology, University of Belgrade) at the end of the second decade of the 21st century. After reviewing some of the most important moments in the history of the Department, the paper elaborates on the content of the curriculum of undergraduate, master and doctoral academic studies, fields of scientific engagements of teachers and associates, student activities, perspectives of cooperation with other scientific and cultural institutions in the country and abroad, aspects of publishing goals. The paper concludes that, approaching a moment of celebrating 160 years since its founding, the Department has gone through a dynamic process of development and modernization that is in line with the progress of science

and education in the world. By successfully participating in the realization of important scientific gatherings, especially the XVI International Congress of Slavists in 2018, members of the Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures through their efforts and achievements confirmed that this unit within the Faculty of Philology in Belgrade is one of the unavoidable strongholds of Slavic and comparative researches in the 21st century.

KEYWORDS: Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures, Faculty of Philology, University of Belgrade, history, programs, teachers, associates and students, activities.

A Belgrádi Egyetem Filológiai Karán működő Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék a 21. század harmadik évtizedének elején a 160. évfordulójáról készül megemlékezni.¹ Szerbia egyik legrégebbi tanszékének története a belgrádi felsőoktatás alakulástörténetének és néhány más nagyhatású irodalmi, kulturális intézmény tevékenységének kontextusában közelíthető meg.²

1808-as megnyitását követően – különösen az első időszakban – a Főiskolában (Velika Škola), melynek kezdeteihez, bár eltérő szerepkörben, Dositej Obradović és Vuk Stefanović Karadžić neve is fűződik, a felsőfokú oktatás a mozgalmas társadalmi események függvényében alakult és változott, de képzési programjában a történelem, a jog, a fizika és néhány egyéb tudományág mellett többé-kevésbé folyamatosan szerepeltek a

¹ A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék honlapja az intézmény történetének, tanulmányi programjainak, munkatársainak és könyvtárának adataival: <http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/katedre/srpska-knjizevnost-sajuznoslovenskim-knjizevnostima/>, utolsó hozzáférés (valamennyi alábbi online hivatkozás esetében is): 2020. 08. 19.

² Ld. még: Dušan TATIĆ, Đorđije USKOKOVIĆ szerk., *Univerzitet u Beogradu: 1838–1988* [A Belgrádi Egyetem 1838–1988], tanulmánygyűjtemény, Beograd, Univerzitet, Savremena administracija, 1988; Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *O Filološkom fakultetu u Beogradu* [A belgrádi Filológiai Kar] = Mališa STANOJEVIĆ–Tatjana MILENKOVIĆ–Aleksandra VRANEŠ szerk., *Studijski programi Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu* [A Belgrádi Egyetem Filológiai Karának tanulmányi programjai], Beograd, Filološki fakultet, 2011, 7–14. (<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/fakultet/o-fakultetu/>); Vaso MILINČEVIĆ, *Velika škola i veliki profesori (Ogledi i dokumenta iz srpske književnosti, Velike škole, BU i srpske kulturne istorije)* [Nagy iskola, nagy tanárok – Elemzések és dokumentumok a szerb irodalomból, a Főiskola, a Belgrádi Egyetem és a szerb művelődés történetéből], Beograd, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, 2006.

filológiai tárgyak is: legkorábban a német nyelv, majd a megnyitás után mintegy három évtizeddel a francia, míg végül 1844-ben a szláv filológia oktatása is társult hozzájuk.³ A jelzett időszak többi fontos nyelvi, irodalmi és kulturális kezdeményezésével együtt⁴ éppen ez teremtett kedvező feltételeket ahhoz, hogy Vuk Stefanović Karadžić lányának, Vilhelmina Minának férje, Aleksa Vukomanović közzétegye felsőoktatási tervezetét, majd rövid idő múlva létre is jöjjön egy olyan tanszék, amely a szerb nép és a szerb irodalom történelmét tanulmányozza, oktatja, és amelynek örököse a mai Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék.⁵ Az újonnan megalapított tanszéken Aleksa Vukomanović élete végéig, 1859-ig a világirodalom történetéhez is kapcsolódó témákról tartott előadásokat, míg munkatársai, majd követői, a filológiai kutatások történetének legnagyobb alakjai – Matija Ban, Svetomir Nikolajević, Đura Daničić, Jovan Bošković, Stojan Novaković, Ljubomir Stojanović, Aleksandar Belić, Bogdan Popović, Jovan Skerlić és mások – a szláv filológia és az összehasonlító irodalomtudomány egyetemi oktatásának eszméjét szélesebb alapokra helyezve – olyan tárgyakat tanítottak, melyek ma a szerb nyelvvel, irodalommal, valamint az összehasonlító irodalomtudománnyal külön-

³ Ld. még: Mihailo PETROVIĆ MINGEJ vál., *Školstvo Srbije: 1804–1918: dokumenti i kazivanja* [A szerbiai iskolaügy története 1804–1918: dokumentumok és közlések] Beograd, Naučna knjiga, 1980; Snežana BOJOVIĆ, *200 godina Beogradskog univerziteta: 1808–2008: istorija institucije* [A Belgrádi Egyetem 200 éve, 1808–2008: az intézmény története], Beograd, Princip, 2008; Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *i. m.*, valamint a Belgrádi Egyetem, Filológiai Kar, Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék honlapján lévő adatok:
<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/katedre/srpski-jezik-sa-juznoslovenskim-jezicima/>

⁴ Vuk Stefanović Karadžić, Đura Daničić, Petar II Petrović Njegoš és Branko Radičević 1847-ben megjelentetett műveinek jelentőségével kapcsolatban ld. Aleksandar MILANOVIĆ–Rajna DRAGIĆEVIĆ szerk., *Godina 1847: prelomna tačka savremene srpske kulture* [1847: a modern szerb kultúra fordulatának éve], tanulmánygyűjtemény, Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, 2018.

⁵ Ld. a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék honlapján lévő történeti adatokat:
<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/katedre/srpska-knjizevnost-sa-juznoslovenskim-knjizevnostima/>. A Tanszék történetének részletes feldolgozása: Aleksandra VRANEŠ–Ljiljana MARKOVIĆ szerk., *Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu* [A Belgrádi Egyetem Filológiai Kara], monográfia, Beograd, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2016.

külön foglalkozó tanszékek keretébe tartoznak.⁶ A felsőoktatás intézményes formálódásának folyamata 1905-ben az egyetemmé alakulással zárult, és az új szerkezet a következő filológiai képzéseket tartalmazta: Klasszikus nyelvek és ókortörténeti szeminárium, Német nyelvi szeminárium, Összehasonlító irodalomtudományi szeminárium, Francia nyelvi szeminárium, Szerb szeminárium.⁷ A Szerb szeminárium tantárgyai – közöttük a szerb filológia szláv kontextusban történő kutatása, illetve a szerb nép történetének és a szerb irodalomtörténetnek a délszláv keretek közötti tanulmányozása – a mai Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék oktatási programjának, valamint a vele rokon stúdiumoknak az előzményét és alapját képezték.⁸

A Szerb és Délszláv Irodalmak Tanszékén a két négyéves alapstúdiumban (Szerb nyelv és irodalom; Szerb nyelv és irodalom összehasonlító irodalomtudománnyal), de azon tanulmányi programok keretében is, melyeket a Filológiai Kar más tanszékei hirdettek meg (a Szerb nyelv és irodalom filológiai, illetve tanári szakiránya a Szerb és Délszláv Nyelvi Tanszéken; a Nyelv, irodalom és kultúra című curriculum az Általános Irodalomtudományi és Irodalomelméleti Tanszéken) több tantárgy is rendelkezésre áll a szerb és délszláv irodalmak történetének, poétikájának tanulmányozására: a népköltészettől kezdve a középkori és reneszánsz irodalmon át a racionalizmus időszakáig, a barokk kortól kezdve a felvilágosodás, klasszicizmus, preromantika, romantika és realizmus irányzatáig, a modernizmustól a posztmodernig és a kortárs irodalomig. Emellett – a szerb nyelv és irodalom leendő általános és középiskolai tanárainak képzését szem előtt tartva –, a Tanszéken külön tárgyak foglalkoznak a szerb nyelv és irodalom tanításának módszertanával. A jellem-

⁶ Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *i. m.*; ld. még a Belgrádi Egyetem Filológiai Karán a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék honlapját, illetve ugyanitt az Általános Irodalomtudományi és Irodalomelméleti Tanszék honlapján a történeti adatokat:

<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/katedre/opsta-knjizevnosti-i-teorija-knjizevnosti/>

⁷ Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *i. m.*; Vaso MILINČEVIĆ, *Univerzitet i književnost* [Egyetem és irodalom], Beograd, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2013.

⁸ Anđelka MILOJKOVIĆ, *Sto godina Srpskog seminara na Beogradskom univerzitetu* [A Szerb szeminárium száz éve a Belgrádi Egyetemen], *Srpski jezik* 10 (2005)/1–2, 945–957; Gavriilo KOVIJANIĆ, *Dokumenti o Srpskom seminaru na Filozofskom fakultetu* [A Filozófiai Kar Szerb szemináriumának dokumentumai], *Bibliotekar* 20 (1968)/3, 181–189; Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *i. m.*, valamint a Tanszék honlapján lévő történeti adatok.

zően diakrón megközelítés mellett a Tanszéken az irodalom elméleti és összehasonlító jellegű tanulmányozására is gondot fordítanak. E törekvés jelen van azokban a tárgyokban, melyek a folklórjelenségek vizsgálatát tűzték ki célul az irodalomoktatás keretei között, a hallgatók terepmunkára való felkészítésében, illetve azokon a kurzusokon, ahol az óndiai próza és a szerb szóbeli irodalom összefüggéseivel, a régi szerb irodalom és a Biblia kapcsolatával, a régi szerb irodalom műfaj történetével, poétikájával, a szerb szóbeliség és írásbeliség közötti dialógussal, a szerb irodalom európai kontextusának vizsgálatával, a szerb költészet verstani kérdéseivel, az újabb szerb irodalom prózaalakzatainak genezisével, vagy a gyermekirodalom körüli vitákkal és hasonlókkal foglalkoznak. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék hallgatói tökéletesíthetik ismereteiket az irodalom és más tudományok, művészetek interdiszciplináris tanulmányozásának területén is, amint arról a szerb nép művelődéstörténetéről, az olvasástörténetről, az irodalom és internet, irodalom és más médiumok, irodalom és etnológia stb. kapcsolatáról szóló tantárgyak leírásai tanúskodnak. Több tantárgy készíti fel a hallgatókat az irodalmi művek hermeneutikai megközelítésére, a kortárs költészet és próza értelmezésére, és külön órák ösztönzik a hallgatókat kreatív írásra különböző irodalmi műfajokban, a megírt művek közös olvasására, kommentálására és értékelésére. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék hallgatói kötelező és/vagy választható tárgyakat, meghatározott kurzusokat hallgatnak más tanszékeken is: a Szerb és Délszláv Nyelvészeti Tanszéken a szerb nyelv szinkrón és diakrón vizsgálatairól szóló tárgyakat, az Általános Irodalomtudományi és Irodalomelméleti Tanszéken irodalomelméleti és a világirodalom történetével foglalkozó kurzusokat, a Társadalomtudományi szemináriumban a pedagógia, pszichológia és más tudományok tárgyait, míg az idegennyelvi tanszékeken kötelező nyelvi órákat, a Könyvtáratudományi és Informatikai Tanszéken választható kurzusokat vehetnek fel.

A négyéves alapstúdium végén a Tanszék hallgatói mentor segítségével kutatási témát választanak, majd elkészítik és bizottság előtt megvédi diplomadolgozatukat. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék hallgatói így módon széleskörű és elmélyült tudásra tesznek szert a tágabb értelemben vett filológia terén, alkalmassá válnak az önálló kutatómunkára és az oktatáshoz szükséges alapvető kompetenciák minőségi fejlesztésére.

A Szerb irodalom című egyéves mesterprogram keretében a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék egyrészt kötelező kurzusokat hirdet meg (A tudományos írás technikája; Az irodalomtanítás módszertana), másrészt a hallgatóknak öt kurzust kell felvenniük a választható tárgyából.

Utóbbiak a következő témákkal foglalkoznak: szerb művelődéstörténet más kultúrák viszonyrendszerében; a szóbeli költészettel kapcsolatos ismeretek elmélyítése a népi énekesek szerepének tanulmányozásán keresztül; a formulaszerűség poétikája; fordítási gyakorlat a régi szerb irodalomban; a mondák és legendák helye a népi kultúra rendszerében; a régi szerb irodalom textológiai kérdései; a karnevalizáció és az európai, illetve dubrovnikai reneszánsz karneváli kultúra tanulmányozása; a felvilágosodás eszméinek szerb irodalmi hagyományozódása; a drámai és epikus elemek viszonya a szerb drámaköltészetben; a szerb lírai regény műfaji sajátosságai; bevezetés az irodalmi imagológia és kulturális identitás(ok) kutatásába; Danilo Kiš prózájának szerb irodalmi kontextusú értelmezése, illetve a szerb irodalom és film szemiotikai vizsgálata. A letett vizsgák, elvégzett kutatási gyakorlat, megírt és megvédett mesterdolgozat után – a „szerb nyelv és irodalom tanára” cím birtokában – a frissen végzett kollégák elhelyezkedhetnek általános és középiskolában mint a szerb nyelv és irodalom tanárai, mint újságírók vagy szerkesztők a kiadóknak, vagy pedig elmélyíthetik ismereteiket a tudományos kutatás területein. A 2017/2018-as tanévtől kezdődően a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék, a Filológiai Kar más tanszékei, illetve a Kölni Egyetem Szláv Intézetének hallgatói lehetőséget kaptak egy kettős mesterprogramban való részvételre, melynek címe: *Kultúra- és értelmiségtörténet Kelet és Nyugat között (Cultural and Intellectual History Between East and West)*. A programot a Kölni Egyetem vezeti a partnerintézményekkel együttműködve, melyek közé a Belgrádi Egyetem Filológiai Kara is odatartozik.⁹

A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék elismerten minőségi tárgyakat tud felkínálni a doktori iskola „Szerb irodalom” című programjában, mely hatéves képzést jelent, a hosszabbítás lehetőségével együtt. Mielőtt a hallgatók benyújtanák doktori értekezésüket és elnyernék a tudományok doktora – filológiai tudományok doktora címet, részt vesznek az *Elmélet a szerb irodalom tanulmányozásában* című kötelező kurzuson, illetve választható tárgyakat hallgatnak. Utóbbiak részben a régebbi irodalom témáihoz kapcsolódnak, ezen belül a régi szerb irodalom kutatási módszertanához, a népköltészet történetéhez és poétikájához, a szerb szóbeli irodalom délszláv kontextusú vizsgálatához, a szóbeli történelemhez, a kép, szimbólum és emlékezet kérdéseivel a folklórban, a régi

⁹ A *Kultúra- és értelmiségtörténet Kelet és Nyugat között (Cultural and Intellectual History Between East and West)* című kettős mesterprogram honlapja: <https://cih.phil-fak.uni-koeln.de/>

szerb irodalom műfajaihoz, az életírás [žitije]¹⁰ strukturális és tipológiai sajátosságaihoz. Más tantárgyak az újabb szerb irodalommal foglalkoznak, egyesek textológiai jellegűek; vizsgálják a tragikus hős helyzetét a 19. századi szerb drámában; az elbeszélői poétikákat a 19. és 20. században; a gnosztikus tapasztalat és a modern irodalom összefüggéseit; a költői öntudat kérdéseit a modern kritikaelméletek perspektívájából; a mai megközelítések lehetőségeit az újabb szerb irodalom – a költészet, próza, dráma vizsgálatában; foglalkoznak Andrićnak a modernizmusban elfoglalt helyével, illetve Crnjanski hipermodernizmushoz fűződő kapcsolatának értelmezhetőségével. A Tanszék doktori képzésében olyan tárgyak is jelen vannak, melyek korszakokat, poétikákat ívelnek át, mint ahogy egyébként a felsoroltak között is vannak olyanok, melyek az autopoetikus megnyilvánulásokra összpontosítanak a barokktól a realizmus koráig, vagy az irodalom és ezoterizmus, irodalom és erotológia kapcsolatával foglalkoznak, bevezetést nyújtanak az irodalomtörténet-írás kortárs elméleteibe – míg más tárgyak középpontjában az irodalom tanulmányozásának módszertana áll, különösen a szóbeli prózaműfajok elemzése, illetve a hallgatók olvasói kompetenciáinak fejlesztése. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék különös gondot fordít a kutatói utánpótlásra, ösztönzi a hallgatók hazai és külföldi továbbképzését, a tudományos csereprogramokban való részvételét, a kutatási projektekbe és az oktatásba való bekapcsolódását, a konferenciákon való rendszeres előadását és munkáik publikálását.

A felsorolt neves elődök munkásságát a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszéken – a szerb és délszláv irodalom világirodalmi kontextusú tanulmányozásának területén – jelenleg huszonkilenc aktív munkatárs folytatja a tanársegédi fokozattól kezdve a professor emeritusig, akik az alap-, a mester és a doktori fokozaton oktatnak. A tanszék jelenleg prof. dr. Boško Suvajdžić vezeti (fő kutatási területe a népi irodalom), helyettese pedig prof. dr. Slavko Petaković (fő kutatási területe a reneszánsztól a racionalizmusig terjedő időszak irodalma). A Tanszék jelenleg is aktív és nyugalmazott munkatársai közül hárman a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia tagjai: prof. dr. Nada Milošević Đorđević (fő kutatási területe a népi irodalom), aki a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia Nyelvi és Irodalmi Osztályának rendes tagja; prof. dr. Zlata Bojović (fő kutatási témája a reneszánsz és racionalizmus közötti időszak irodalma),

¹⁰ A „žitije” a szentek életrajzának, a hagiográfiának a műfaját, tágabb értelemben általában az életrajzi jellegű szövegeket jelöli. (A fordító megj., H.F.K.)

rendes tagja és titkára a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia Nyelvi és Irodalmi Osztályának; valamint prof. dr. Jovan Delić (kutatási területe a 20. és 21. századi irodalom), levelező tagja a Nyelvi és Irodalmi Osztálynak. A milánói Academia Ambrosiana tagjává választotta továbbá prof. dr. Irena Špadijert (kutatási területe a középkori irodalom). A professor emeritus címet a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszéken prof. dr. Dušan Ivanić viseli (fő területe a 18. és 19. század irodalma), aki egyben a Dositej Obradović Alapítvány igazgatótanácsának elnöke is. A Tanszék tanárai számos hazai és nemzetközi jelentőségű tudományos, kulturális intézmény és/vagy projekt elismert tagjai, vezetői; prof. dr. Milan Aleksić, akinek a kutatási területe a bevezetés a szerb irodalomba és a gyermekirodalom, a *Svet reči* [Szavak világa] című lap főszerkesztője; prof. dr. Ljiljana Bajić (kutatási területe az irodalomtanítás módszertana) a Szlavisták Nemzetközi Szövetségében a Szláv Nyelvek és Irodalmak Oktatási Bizottságának elnöke; prof. dr. Jovan Delić akadémikus a Matica srpska alelnöke és az intézmény nyelv- és irodalomtudományi folyóiratának (*Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*) főszerkesztője; prof. dr. Aleksandar Jerkov (fő területe a 20. és 21. századi irodalom) a belgrádi Svetozar Marković Egyetemi Könyvtár igazgatója; prof. dr. Milo Lompar (kutatási területe a 18. és 19. századi irodalom) a Miloš Crnjanski Alapítvány elnöke; prof. dr. Zona Mrkalj (szakterülete az irodalomtanítás módszertana) a Klett kiadóház szerb nyelvű szerkesztője; prof. dr. Zorica Nestorović (fő területe a 18. és 19. század irodalma) a belgrádi Irodalmi és Művészeti Intézet igazgatótanácsának tagja; prof. dr. Predrag Petrović (tudományos területe a 20. és 21. századi irodalom) több éve tagja a Szláv, Kelet-Európai és Eurázsiai Tanulmányok Szervezetének az USA-ban (ASEEES); dr. Nataša Stanković Šošo egyetemi docens (fő területe az irodalomtanítás módszertana) a Novi Logos kiadó szerb nyelvi és irodalmi szerkesztője; prof. dr. Boško Suvajdžić a Vuk Alapítvány igazgatótanácsának elnöke; dr. Tanja Rakić egyetemi docens, a reneszánsztól a racionalizmus koráig terjedő korszak kutatója, a *Bratstvo* [Testvériség] című lap szerkesztőségi tagja és titkára; dr. Aleksandra Ugrenović egyetemi docens, a 18. és 19. századi irodalom kutatója a *Dositejev vrt* [Dositej kertje] című folyóirat szerkesztőbizottságának volt tagja és titkára.

A tudományos és oktatói tevékenységen túl a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék munkatársainak nevéhez irodalmi alkotómunka is fűződik, amint arról a megjelent kötetek és megérdemelt elismerések tanúszkodnak. Prof. dr. Mihajlo Pantić, a délszláv irodalmak kutatója művészi prózát ír; prof. dr. Tomislav Jovanović (kutatási területe a középkori iro-

dalom), dr. Goran Korunović egyetemi docens (a délszláv irodalmak kutatója), Irena Plaović MSc, tanársegéd, a középkori irodalom kutatója, valamint a Tanszék könyvtárosa, a szerb irodalom kutatója, Borivoj Vezmar MSc a költészetet műveli, míg prof. dr. Boško Suvajdžić költeményeket és drámát egyaránt publikál.

A Tanszék tagjai ott szerepelnek néhány rangos irodalmi díj bíráló bizottságaiban, illetve maguk is nyertesei számos irodalomtudományos elismerésnek: többek között prof. dr. Snežana Samardžija és prof. dr. Sonja Petrović, a népi irodalom kutatói, akiket a Vuk Karadžić Alapítvány tudományos díjával tüntettek ki; prof. dr. Milo Lompar Meša Selimović-díjat kapott, prof. dr. Nenad Nikolić, a 18. és 19. századi irodalom kutatója Nikola Milošević-díjas az irodalom- és művészetelmélet, esztétika és filozófia terén megjelent, legjobbnak minősített könyvéért; prof. dr. Jovan Delić akadémikus, prof. dr. Aleksandar Jerkov, prof. dr. Radivoje Mikić (kutatási területük a bevezetés a szerb irodalomba, illetve a gyermekirodalom), valamint prof. dr. Mihajlo Pantić a Đorđe Jovanović-díj kitüntetettjei; prof. dr. Boško Suvajdžić a Vuk-érdemrendet vehette át, amit azoknak adományoznak, akik a Szerb Köztársaságban és az össz-szerb kulturális térségben a legtöbbet tettek a művelődés fejlesztéséért.

A 20. és 21. században a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszéken szerkesztettek és adtak ki néhányat a legrangosabb szerbiai irodalomtudományos folyóiratok közül. A jövő évben, 2021-ben lesz a száz éves évfordulója annak, hogy a Pavle Popović által kezdeményezett folyóirat, a *Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor* [Az irodalmi, nyelvi, történelmi és néprajzi tudományok szemléje] első száma kijött a sajtó alól. A folyóirat rovatbeosztása szerint megjelenhetnek itt tudományos cikkek és értekezések, adatközlések és források, emlékezések és megemlékezések, ismeretések és kritikák, jegyzetek és hozzászólások, stb. Szent Jeromos mondata: „Non sunt contemnenda quasi parva sine quibus magna constare non possunt”¹¹ 1923-ban került fel mottóként a folyóirat címlapjára, és máig ott olvasható.¹² A folyóirat jelenlegi fő- és felelős szerkesztője prof. dr. Zlata Bojović akadémikus, és 2019-ben a 85. kötete jelent meg ennek az értékes, magasan minősített kiadványnak.

¹¹ Szent Jeromos 107. leveléből, szabad fordításban: „Nem szabad lebecsülni a látszólag kis dolgokat, mert nélkülük a nagyok sem létezhetnének.” [A ford. H. F. K.]

¹² A folyóirat egyik kötete megtekinthető online:
<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/prilozi-kjif/>

A *Prilozi* mellett a Tanszék rendszeresen megjelenteti a *Godišnjak Katedre za srpsku književnost sa južnoslovenskim književnostima* [A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék Évkönyve] című kiadványát.¹³ A 2020-as tanévben az évkönyv jubiláris, 15. kötete jön ki sajtó alól (*Godišnjak Katedre za srpsku književnost sa južnoslovenskim književnostima za školsku 2019/2020. godinu*). Felelős szerkesztője prof. dr. Radivoje Mikić, főszerkesztője pedig prof. dr. Boško Suvajdžić. Az értekezések, tanulmányok, cikkek, értékelések és ismertetések állandó rovatai mellett az évkönyv „Venturi” címmel külön részt biztosít a mesterfokozatú és doktori hallgatók munkáinak. Fontos rovata az évkönyvnek a „Tanszéki krónika”, melyet a tanszéki titkár, Valentina Tasić MSc gondoz (szakterülete: informatika és könyvtártudomány), és amely a tanárokkal, hallgatókkal, munkatársakkal kapcsolatos legfontosabb eseményeket gyűjti össze az adott tanévben, anyagot szolgáltatva ily módon a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék 21. századi történetének majdani megírásához is. Megkerülhetetlenül fontos része az évkönyvnek az „Irodalmi kirakat” rovat, melyet a Tanszék könyvtárosa, Ljiljana Dulić MSc szokott összeállítani (szakterülete az informatika és könyvtártudomány), és amely lényegében a tanárok és munkatársak könyvpublikációit regisztrálja az elmúlt tanévből.

A belgrádi Filológiai Kar hallgatói lapokban gazdag hagyományát folytatja a *Vesna* című irodalmi újság, melynek 2020 januárjában jelent meg a 15. száma.¹⁴ A lapot a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék alap- és mesterképzős hallgatói – Minja Tomić, Uroš Mikić és Predrag Nurkić szerkesztik. Költemények, prózai szövegek, esszék, fordítások, interjúk olvashatók benne, ezenkívül beszámolók kulturális eseményekről; a munka valamennyi szakaszát – a vizuális tervezéstől (fejléc, logó) a technikai előkészítésig és a nagyon gondos szerkesztésig – a hallgatók végzik. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék hallgatói közül többen – alapítóként, vezetőként vagy tagként – ott vannak a Belgrádi Egyetem Filológiai Karának Színpadművészeti csoportjában is.¹⁵ Számos rendezvényben működtek közre (szerzőkkel való beszélgetést, szavalóversenyt szerveztek, színdarabokat rendeztek és mutattak be, előadásokat tartottak, szín-

¹³ Az évkönyv kötetei:

<http://doi.fil.bg.ac.rs/unit.php?lang=en&pt=journals&title=godisnjak>

¹⁴ A *Vesna* honlapja:

<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/studenti/studentske-aktivnosti/casopisi/>

¹⁵ A Színpadművészeti csoport honlapja:

<http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/studenti/studentske-aktivnosti/sekcija-scenskih-umetnosti/>

padi költészeti esteket terveztek meg és adtak elő). Egyes rendezvények jótékonyági célokat szolgáltak, ezeken a Filológiai Kar más tanszékeinek tanárai és hallgatói is részt vettek. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék hallgatói emellett aktív résztvevői a Belgrádi Egyetem Filológiai Karán működő alumni-programnak.¹⁶ Ennek keretében, a hallgatók és tanárok tömeges részvételével igen hasznos projektek valósultak meg – a járvány idején online, távelőadások formájában is, ami mind az irodalmi oktatás, mind az oktatáson kívüli tevékenység területén jól bevált kezdeményezésnek bizonyult. A „Covirodalmi felolvasás” című programban hallgatók és tanárok mutattak be olyan könyveket, melyekről úgy gondolták, hogy segítséget nyújthatnak a bezártság idején; a „Költészet mindenkié” elnevezésű program keretében rövid művészfilmek készültek, ahol hallgatók mondtak el választott költeményeket, de filmfelvételen rögzítettek beszélgetéseket az Egyetem és a Kar vezetőivel és tanáraival a távoktatás előnyeiről és hiányosságairól is.

1960-tól, a Filozófiai Kar kettéválásának időpontjától kezdve a Filológiai Kar önálló tudományos intézményként fejlődött tovább, és ma már egyike a legsokoldalúbb profilú, legváltozatosabb programokat kínáló, kiváló könyvtárral is felszerelt karoknak.¹⁷ A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék szemináriumi könyvtára felbecsülhetetlen értékű állománnyal rendelkezik. A régi könyvek gyűjteménye, melyet nagy gonddal őriznek, mintegy ezer darabból áll, az újabb könyvrészlege pedig mintegy 82 000 kötetet tartalmaz, és ide tartozik a mintegy ötezer példányt számláló periodika-gyűjtemény is. A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék Szemináriumi könyvtára, illetve a könyvtárosok és olvasók iránti sok évtizedes bizalmat tükrözi, hogy több alkotó és kutató – köztük Velibor Gligorić, Živan Živković, Ivan V. Lalić, Vladan Nedić, Pavle Popović, Miodrag Popović, Miroljub Todorović – rendkívül értékes örökséget hagyományoztak a könyvtárra.¹⁸ A könyvtáros és oktató kollégák hagyatékán túl a

¹⁶ A Filológiai Kar Alumni-szervezetének honlapja: <http://alumni.fil.bg.ac.rs/>

¹⁷ *Sto godina Filozofskog fakulteta* [A Filozófiai Kar száz éve], Beograd, Narodna knjiga, 1963; Zlata BOJOVIĆ–Petar BUNJAK, *i. m.*; Aleksandra VRANEŠ–Ljiljana MARKOVIĆ szerk., *i. m.*

¹⁸ Vaso MILINČEVIĆ, *Fond Pavla Popovića* [A Pavle Popović-hagyaték], *Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor* 67 (2001)/1–4, 245–246, valamint a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék honlapján lévő adatokat. A Könyvtár történetéről részletesen ld. Aleksandra VRANEŠ–Ljiljana MARKOVIĆ szerk., *Zbornik radova – Naučna konferencija Biblioinfo – 55 godina od pokretanja nastave bibliotekarstva na visokoškolskom nivou* [Tanulmánygyűjtemény – Biblioinfo: tudományos kon-

könyvtár fenntartásáról és fejlesztéséről a könyvtárosok gondoskodnak: Borisav Milošević és Bojana Antonić MSc (szakterületük a szerb irodalom); a régi és ritka könyvek gyűjteményét kutatói és bibliofil elkötelezettséggel prof. dr. Snežana Samardžija és prof. dr. Zorica Vitić vezetik (szakterületük a középkori szerb irodalom).

A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék munkatársai voltak az alapítói, később vezetői, tagjai a nagy hagyományú Szerb Nyelvi és Irodalmi Társaságnak (Društvo za srpski jezik i književnost Srbije).¹⁹ A Társaság alapítóinak, Pavle Popovićnak, Jovan Skerlićnek és Aleksandar Belićnek a küldetését folytatva a Tanszék oktatói ma is ott vannak az igazgatósági tagok között, részt vesznek a Társaság *Književnost i jezik* [Irodalom és Nyelv] című folyóiratának szerkesztésében, és rendszeresen publikálnak benne; ugyancsak jelen vannak a középiskolások számára kiadott lap, a *Svet reči* [Szavak Világa] kiadásában; előadásokat és foglalkozásokat tartanak a több napos Téli szemináriumon, ami a legfontosabb és legnépesebb akkreditált továbbképzési programnak számít a szerb irodalom általános és középiskolai tanárai számára; részt vesznek a Belgrádban és a szerb nyelvterület más városaiban tartott egynapos szakmai szemináriumon, melynek címe: *A szerb nyelv és irodalom korszerű oktatása útján II.*; szerzői és szerkesztői a szerb nyelvről és irodalomról szóló azon kiváló monográfiáknak, melyeket a Társaság ad ki; lebonyolítói a nyelvhez és nyelvi kultúrához kapcsolódó versenyeknek, irodalmi vetélkedőknek, a különböző nyelvi és irodalmi önképzőkörök, az általános és középiskolai újságok versenyének, stb.²⁰ A Szerb Nyelvi és Irodalmi Társaság jelenlegi elnökhelyettese, prof. dr. Slavko Petaković a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék oktatója.

A Belgrádi Egyetem Filológiai Karán működő Nemzetközi Szlavisztikai Központban (Međunarodni slavistički centar), annak fél évszázados fennállása alatt a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék oktatói számos alkalommal előadóként vettek részt a Vuk Karadžić-napok keretében megtartott rangos kongresszusokon (*Naučni sastanak slavista u Vukove dane*), és a kísérő kiadványokban is rendszeresen közzétették tanulmányaikat; elő-

ferencia – A könyvtártudomány 55 éve a felsőoktatásban], Beograd, Filološki fakultet, 2017.

¹⁹ A Szerb Nyelvi és Irodalmi Társaság honlapja: <http://drustvosj.fil.bg.ac.rs/>

²⁰ A Szerb Nyelvi és Irodalmi Társaság történetéhez ld. Slobodan Ž. MARKOVIĆ, *Sto godina društva za srpski jezik i književnost* [A Szerb Nyelvi és Irodalmi Társaság száz éve], a mellékleteket s. a. r. Bosiljka MILIĆ, Beograd, Društvo za srpski jezik i književnost Srbije, 2011.

adásokat tartottak a Lectori továbbképző kurzus keretében a külföldi egyetemeken szerbet mint idegen nyelvet oktató tanárok számára; lektorként vettek részt a Szlavista találkozón (Szerb nyelvi, irodalmi és kulturális szemináriumon), azon a háromhetes képzésen, melyet a szerb nyelvterületen kívüli egyetemi hallgatóknak szerveznek Belgrádban és Tršićben, egybekötve más kulturális centrumok (Újvidék, Manasija, Hopovo, Brankovina stb.) meglátogatásával.²¹ A Nemzetközi Szlavisztikai Központ kiadói tevékenységet is folytat, elsősorban a szerb mint idegen nyelv tanulását, tanulmányozását segítő kézikönyveket ad ki,²² száz kötetet meghaladó időszaki kiadványt bocsátott ki a nyelv és irodalomtudomány köréből, valamint egy rangos, háromkötetes munkát szentelt a 20. század legnagyobb szerb nyelvészének, Aleksandar Belićnek.²³ A Nem-

²¹ A Belgrádi Egyetem Filológiai Karán a Nemzetközi Szlavisztikai Központ honlapja: <http://www.fil.bg.ac.rs/lang/sr/centri-i-instituti/medjunarodni-slavisticki-centar-msc/>

²² Lásd például: Jelica JOKANOVIĆ MIHAJLOV–Vesna LOMPAR, *Govorimo srpski: udžbenik srpskog jezika za strance* [Beszéljünk szerbül: nyelvi tankönyv idegeneknek], Beograd, Međunarodni slavistički centar, 2001; Jelica JOKANOVIĆ MIHAJLOV szerk., *Lektorske vežbe: priručnik za srpski jezik kao strani* [Lectori gyakorlatok – a szerb mint idegen nyelv kézikönyve], Beograd, Međunarodni slavistički centar, 2010; Vesna LOMPAR szerk., *Srpski s lakoćom: priručnik za predavače srpskog jezika kao stranog* [Szerbül könnyedén: kézikönyv a szerb mint idegen nyelv tanárai számára], Beograd, Filološki fakultet, Međunarodni slavistički centar, 2017; Zona MRKALJ szerk., *Srpska čitanka: izbor* [Szerb olvasókönyv: válogatás], Beograd, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Međunarodni slavistički centar, 2018.

²³ Dragana MRŠEVIĆ RADOVIĆ–Boško SUVAJDŽIĆ–Aleksandar MILANOVIĆ szerk., *Aleksandar Belić, srpski lingvista veka. Knj. 1.: O Aleksandru Beliću na Naučnom sastanku slavista u Vukove dane (1971–2016)* [Aleksandar Belić, a század szerb nyelvésze, I. k.: Aleksandar Belić a szlavisták Vuk-napok keretében rendezett tudományos tanácskozásain (1971–2016)], Beograd, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2016; Dragana MRŠEVIĆ RADOVIĆ–Boško SUVAJDŽIĆ–Sreto TANASIĆ szerk., *Aleksandar Belić, srpski lingvista veka. Knj. 2, Aleksandar Belić i strani slavisti pod krovom Srpske akademije nauka i umetnosti* [Aleksandar Belić, a század szerb nyelvésze, II. k.: Aleksandar Belić és a külföldi szlavisták a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémián], Beograd, Filološki fakultet, 2017; Dragana MRŠEVIĆ RADOVIĆ–Boško SUVAJDŽIĆ–Aleksandar MILANOVIĆ szerk., *Aleksandar Belić, srpski lingvista veka. Knj. 3, Aleksandar Belić i „beogradski stil”* [Aleksandar Belić, a század szerb nyelvésze, III. k.: Aleksandar Belić és a „belgrádi stílus”], Beograd, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Međunarodni slavistički centar, 2018.

zetközi Szlavisztikai Központ elnökhelyettese prof. dr. Boško Suvajdžić, a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék professzora.

A Tanszék oktatói és munkatársai számos más tudományos és kulturális kezdeményezésnek, intézménynek résztvevői és tagjai. Jelen vannak többek között a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (SANU) Balkanológiai Intézetében és Bizantológiai Intézetében, az Irodalmi és Művészeti Intézetben, az Ivo Andrić Alapítványban, a Desanka Maksimović Alapítványban és másutt.²⁴ A Tanszék munkatársainak egy csoportja az elmúlt években részt vett a Belgrádi Egyetem Filológiai Karán működő Szerb mint Idegennyelvi Központ munkájában is: szemeszteri órákat tartottak és nyári kurzusokon, valamint a *Svet u Srbiji* [Szerbiában a világ], illetve a *Srbija za Srbe iz regiona* [Szerbia a régiók szerbjeiért] elnevezésű programok keretében azokat oktatták, akiknek nem szerb az anyanyelvük.

A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék tanárai és munkatársai minden évben nagyszámú meghívást kapnak előadások tartására a hazai és külföldi tudományos intézetekbe, de ide sorolhatók a külföldi egyetemeken eltöltött kutatói időszakok is. Prof. dr. Tihomir Brajović, a délszláv irodalmak kutatója vendégelőadóként szerepelt például a Szöuli Egyetemen; prof. dr. Dragana Vukićević, a 18–19. századi irodalom kutatója a vendégelőadásokon kívül tanulmányúton járt a Hamburgi Egyetem Szlavisztikai Intézetében; prof. dr. Nemanja Radulović, a népi irodalom kutatója a Tartui Egyetem vendége volt; prof. dr. Aleksandar Jerkov és Mina Đurić egyetemi docens, mindketten a 20. és 21. századi irodalom kutatói a Szegedi Egyetemen tartottak előadásokat. Különös örömet jelentenek azok az alkalmak, amikor külföldi kollégákat láthat vendégül és velük cserélhet tapasztalatot a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék, vagy a Filológiai Kar többi tanszéke, erre pedig kivételesen jó lehetőséget nyújtanak a nagy kongresszusok és tanácskozások.

2018 az egyik legértékesebb év volt a szerbiai szlavisztika történetében. A Belgrádi Egyetem Filológiai Kara ugyanis ebben az évben, augusztus 20. és 27. között társszervező intézménye és házigazdája volt az ezernél is több hazai és külföldi szlavista XVI. Nemzetközi kongresszusának és kísérő rendezvényeinek.²⁵ 2013 és 2018 között a világ szlavistáit

²⁴ Az évenkénti adatokra ld. a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék évkönyveiben (*Godišnjak Katedre za srpsku književnost sa južnoslovenskim književnostima*) a „Tanszéki krónika” rovatot.

²⁵ A szlavisták XVI. Nemzetközi kongresszusának honlapja: <http://ssds.org.rs/xvi-medjunarodni-kongres-slavista/>

tömörítő legjelentősebb szervezet, a Nemzetközi Szlavisztikai Társaság elnöke prof. dr. Boško Suvajdžić volt, és a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék más munkatársai is bekapcsolódtak a szlavisták nemzetközi kongresszusának szervezőbizottsági munkájába. A kongresszushoz kapcsolódóan nagyszámú rangos kiadvány jelent meg: *Srpska slavistika* [Szerb szlavisztika] I–II,²⁶ *Srpska leksikografija od Vuka do danas* (Сербская лексикография от Вука до современности) [A szerb lexikográfia Vuktól napjainkig],²⁷ *Tragom slavističkih istraživanja profesora Bogoljuba Stankovića* [Bogoljub Stanković professzor szlavisztikai kutatásainak nyomában],²⁸ *Slobodan Ž. Marković – čovek institucija* [Ember és intézmény: Slobodan Ž. Marković],²⁹ *Stazama slavistike* [A szlavisztika útjain]³⁰ – valamennyi rendkívül értékes darabja a szlavisták könyvtárának.

²⁶ Rajna DRAGIĆEVIĆ–Veljko BRBORIĆ szerk., *Srpska slavistika*, kolektivna monografija (radovi srpske delegacije na XVI međunarodnom kongresu slavista), Tom 1, *Jezik* [Szerb szlavisztika, kollektív monográfia (a szerb küldöttség munkái a szlavisták XVI. nemzetközi kongresszusán), I. k., Nyelv], Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, 2018; Boško SUVAJDŽIĆ–Petar BUNJAK–Dušan IVANIĆ szerk., *Srpska slavistika*, kolektivna monografija (radovi srpske delegacije na XVI međunarodnom kongresu slavista), Tom 2, *Književnost, kultura, folklor pitanja slavistike* [Szerb szlavisztika, kollektív monográfia (a szerb küldöttség munkái a szlavisták XVI. nemzetközi kongresszusán), II. k., Irodalmi, kulturális és néprajzi kérdések a szlavisztikában], Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, 2018.

²⁷ Milosav TEŠIĆ–Rajna DRAGIĆEVIĆ–Nenad IVANOVIĆ szerk., *Srpska leksikografija od Vuka do danas, katalog izložbe* (Сербская лексикография от Вука до современности, каталог выставки), prevodioci na ruski jezik Ana VEDJAJEVA (Анна ВЕДЯЕВА) i dr. [A szerb lexikográfia Vuktól napjainkig, kiállítási katalógus ... oroszra fordították ... et al.], Beograd, SANU, Savez slavističkih društava Srbije, 2018.

²⁸ Ksenija KONČAREVIĆ szerk., *Tragom slavističkih istraživanja profesora Bogoljuba Stankovića, međunarodni naučni zbornik radova* [Bogoljub Stanković professzor szlavisztikai kutatásainak nyomában, nemzetközi tanulmánygyűjtemény], Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, Filološki fakultet, 2018.

²⁹ Aleksandar JERKOV–Boško SUVAJDŽIĆ szerk., *Slobodan Ž. Marković – čovek institucija*, međunarodni naučni zbornik radova [Ember és intézmény: Slobodan Ž. Marković, nemzetközi tanulmánygyűjtemény], Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2018.

³⁰ Rajna DRAGIĆEVIĆ, *Stazama slavistike*, zbornik radova objavljenih u Politici u ciklusu U susret Kongresu slavista, februar–avgust 2018 [A szlavisztika útjain, A Politika című lapban, A szlavista kongresszus elé című sorozatban meg-

A XVI. nemzetközi szlavisztikai kongresszus előkészítése alatt és után a szlavisták Szerbiai Nemzeti Bizottságának szerepét a Szerbiai Szlavisztikai Társaságok Szövetsége töltötte be. E Szövetség a szerbiai szlavisztikai szervezetek (Szerbiai Nyelvi és Irodalmi Társaság, Szerbiai Szlavisztikai Társaság, Vajdasági Szlovakisztikai Társaság) átfogó intézményét képezi, a munkásságukhoz kapcsolódó adatok és anyagok gyűjtését, összegzését végzi; begyűjti és feldolgozza a más hazai és nemzetközi szlavisztikai eseményekhez fűződő adatokat, a szlavisták Nemzetközi kongresszusaihoz kapcsolódó dokumentumokat 1929-től kezdve, a Szövetség 1955 óta megrendezett nemzeti kongresszusainak iratait, valamint a következő, 2023-ban Párizsban tartandó, XVII. Nemzetközi szlavisztikai kongresszus előkészületeihez számító reprezentatív publikációkat és információkat, melyek révén a szlavisták Szerbiai Nemzeti Bizottsága e munkában részt vesz.³¹ A Szerbiai Szlavisztikai Társaságok Szövetsége igazgatótanácsának a Kar más tanszékein dolgozó kollégákon kívül a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszékről dr. Branko Vraneš egyetemi docens (szakterülete a 20. és 21. századi irodalom) és dr. Mina Đurić egyetemi docens is tagjai.

A Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszéken a tanulók és hallgatók tudományos eredményeinek elismerésére néhány értékes díj létezik, többek között a „Zlatna srpska književnost” [Arany szerb irodalom], melyet az Aleksandar Arnautović Alapítványból fedeznek, és a szerb irodalom tanulmányozásához való hozzájárulásért ítélik oda; a Vladan Nedić-díj a legjobb szemináriumi dolgozatért jár a népköltészeti tárgyak területén; a „Gutenbergova galaksija” [Gutenberg galaxis] Alapítvány díjait a népköltészeti tárgyakból elért legjobb eredményért és a terepmunka során felfedezett legjobb anyagért, illetve az ebből összeállított gyűjteményért adományozzák; a Miodrag Pavlović-díjjal a legmagasabb módszertani felkészültséget ismerik el, míg a Radmila Popović Alapítványból a legszínvonalasabb diplomamunkát tüntetik ki a 20. századi szerb irodalom témakörében.³² Ily módon a szerb irodalommal összehasonlítható kontextusban

jelent írások gyűjteménye, 2018. február–augusztus], Beograd, Savez slavističkih društava Srbije, 2018.

³¹ Ld. a Szerbiai Szlavisztikai Társaságok Szövetségének honlapját:
<http://ssds.org.rs/>

³² Az évenkénti részletes adatokat ld. a Szerb és Délszláv Irodalmi Tanszék Évkönyvének Tanszéki krónika-rovataiban, pl.:
<http://doi.fil.bg.ac.rs/unit.php?lang=en&pt=journals&title=godisnjak>

ismerkedő legifjabb generációt már az alapképzés során sikerül bevezetni a kutatómunka világába.

Abban a reményben, hogy a hallgatók felismerik, munkájukkal és törekvéseikkel pedig tovább növelik a sokféle értéket, amit a Szerb és Dél-szláv Irodalmi Tanszék – a szerb tudomány, kultúra és művészet számos kiválóságának nyújtva diplomát – a fennállásának százhatvan éve alatt megteremtett, hogy tanáraik szakmai vezetése mellett méltósággal és büszkén fogják öregbíteni a Tanszék hírnevét és tekintélyét a hazai és külföldi tudományos színtereken, hogy őrizni, becsülni és szeretni fogják mint tudásteremtő intézményt és mint az általános kultúra forrását, a Tanszék minden évben új jelentkezési és beiratkozási fordulót nyit meg, várva az irodalom 21. századi tanulmányozóinak, kutatóinak, értelmezőinek friss hangját.

Fordította: *Hász-Fehér Katalin*